# ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 1ης Οκτωβρίου 1975 *

Στην υπόθεση 25/75,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Gerechtshof (εφετείου) του Arnhem (πρώτο τμήμα εκδικάσεως πολιτικών υποθέσεων), προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

**Van Vliet Kwasten- en Ladderfabriek NV,** Nimègue (Κάτω Χώρες),

και

**Fratelli Dalle Crode,** Conegliano (Ιταλία),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 67/67/ΕΟΚ της Επιτροπής της 22ας Μαρτίου 1967 περί εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 3 της Συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 65 επ.), ιδίως δε των άρθρων 1 και 3,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους R. Lecourt, πρόεδρο, J. Mertens de Wilmars και Mackenzie Stuart, προέδρους τμήματος, A. M. Donner, R. Monaco (εισηγητή), P. Pescatore, H. Kutscher, M. Sørensen και A. O' Keeffe, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Reischl
γραμματέας: A. Van Houtte

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

εκδίδει την ακόλουθη

## Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα πραγματικά περιστατικά παραλείπεται)

## Σκεπτικό

1 Με απόφαση της 18ης Φεβρουαρίου 1975, η οποία περιήλθε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 7 Μαρτίου 1975, το Gerechtshof (εφετείο) του Arnhem υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και του άρθρου 3 του κανονισμού 67/67 της Επιτροπής της 22ας Μαρτίου 1967 (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 65 επ.).

2 Τα ερωτήματα αυτά που αφορούν το αν συμβιβάζονται με τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου στον τομέα του ανταγωνισμού, συμβάσεις αποκλειστικής πωλήσεως που έχουν συναφθεί μεταξύ κατασκευαστή και αποκλειστικού αντιπρόσωπου, εγκατεστημένων σε διαφορετικά κράτη μέλη, δυνάμει των οποίων ο κατασκευαστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να απαγορεύσει στους μεταπωλητές και λιανοπωλητές τους εγκατεστημένους στο κράτος του να πωλούν τα αναφερόμενα στη σύμβαση προϊόντα με προορισμό το παραχωρηθέν έδαφος.

3 Με το πρώτο ερώτημα ερωτάται αν τέτοιες συμβάσεις εμπίπτουν στις προβλέψεις του άρθρου 3 του κανονισμού 67/67 και, συνεπώς, δεν ισχύει επ' αυτών το ευεργέτημα της μη εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 85 της Συνθήκης, του οποίου απολαύουν, δυνάμει του άρθρου 1 του κανονισμού 67/67, ορισμένες κατηγορίες συμβάσεων.

4 Με το δεύτερο ερώτημα ερωτάται αν η απάντηση στο πρώτο ερώτημα μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με το αν οι μεταπωλητές και καταναλωτές, που είναι εγκατεστημένοι στο παραχωρηθέν έδαφος, έχουν ή όχι πράγματι τη δυνατότητα αποκτήσεως των προϊόντων για τα οποία πρόκειται σε άλλα τμήματα της κοινής αγοράς, εκτός του κράτους μέλους του κατασκευαστή και ανάλογα με το αν επωφελούνται ή όχι αυτής της δυνατότητας.

4 Δεδομένης της υφιστάμενης μεταξύ των δύο ερωτημάτων σχέσεως ενδείκνυται να εξεταστούν μαζί.

6 Ο κανονισμός 67/67 της Επιτροπής της 22ας Μαρτίου 1967 περί εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 3 της Συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικότητας ορίζει, στο άρθρο 1, τις συμφωνίες επί των οποίων οι διατάξεις του άρθρου 85, παράγραφος 1 της Συνθήκης κηρύσσονται ανεφάρμοστες.

7 Όπως προκύπτει από την έκτη και έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, η μη εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1 της Συνθήκης σε συμφωνίες αποκλειστικότητας των καθοριζόμενων κατηγοριών δικαιολογείται με τα πλεονεκτήματα που τέτοιες συμφωνίες προσφέρουν, στην παρούσα κατάσταση του εμπορίου, για τη βελτίωση και τη συνέχιση του εφοδιασμού καθώς και για τη διατήρηση του συστήματος του ανταγωνισμού, προς όφελος ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

8 Εντούτοις, η ένατη και δέκατη αιτιολογική σκέψη αυτού του ίδιου κανονισμού διαπιστώνουν ότι «πρέπει να εξαρτηθεί η εξαίρεση από ορισμένες προϋποθέσεις», προς το σκοπό διασφαλίσεως υπέρ των καταναλωτών των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από την αποκλειστική διανομή και της διασφαλίσεως του ανταγωνισμού στο στάδιο της διανομής.

9 Πράγματι, το άρθρο 3 του κανονισμού προβλέπει ότι οι διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 1 δεν εφαρμόζονται όταν

«...

β) τα συμβαλλόμενα μέρη περιορίζουν τη δυνατότητα για τους μεταπωλητές ή καταναλωτές να προμηθεύονται τα προϊόντα που προβλέπονται στη σύμβαση από άλλους εμπορευόμενους στο εσωτερικό της κοινής αγοράς ιδίως όταν τα συμβαλλόμενα μέρη

1) ...

2) ... λαμβάνουν μέτρα με σκοπό να παρεμποδίζουν μεταπωλητές ή καταναλωτές να προμηθεύονται προϊόντα, τα οποία προβλέπονται στη σύμβαση, σε άλλα τμήματα της κοινής αγοράς, ή να τα πωλούν εντός της περιοχής που αφορά η σύμβαση».

10 Όπως προκύπτει απ' αυτή τη διάταξη, ο κανονισμός 67/67, παρόλον ότι δέχεται ότι το άρθρο 85, παράγραφος 1 της Συνθήκης δεν εφαρμόζεται σ' ορισμένες κατηγορίες συμβάσεων αποκλειστικότητας σχετικών με το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, απαιτεί, ωστόσο, παρόμοιες συμφωνίες να μην έχουν ως αποτέλε-

σμα τον περιορισμό των δυνατοτήτων εφοδιασμού σε προϊόντα για τα οποία πρόκειται στο εσωτερικό της Κοινότητας και να μη καταλήγουν σε κατανομές των αγορών, αντίθετες προς τις θεμελιώδεις αρχές της κοινής αγοράς.

11 Σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη, οι συνθήκες που δικαιολογούν τη μη εφαρμογή του άρθρου 85, παράγραφος 1 δεν συντρέχουν παρά μόνο αν η συμφωνία αποκλειστικότητας δεν παρεμβάλλει εμπόδια στη δυνατότητα παράλληλων εισαγωγών.

12 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, η ένδικη σύμβαση αποκλειστικής πωλήσεως επιβάλλει στον κατασκευαστή την υποχρέωση να απαγορεύσει στους μεταπωλητές και καταναλωτές, τους εγκατεστημένους στο κράτος του, να εξάγουν προσωπικώς ή μέσω τρίτων τα εν λόγω προϊόντα προς το παραχωρηθέν έδαφος.

13 Αυτή η σύμβαση, με το να συνομολογεί έτσι ότι το ένα συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να λάβει μέτρα για να παρεμβάλει εμπόδια στην πώληση των εξεταζόμενων προϊόντων, στο παραχωρηθέν έδαφος, από τους μεταπωλητές και καταναλωτές τους εγκατεστημένους στο κράτος μέλος του κατασκευαστή, εμπίπτει σε μία των περιπτώσεων που προβλέπει το άρθρο 3 β, εδάφιο 2 του κανονισμού 67/67.

14 Μια τέτοια ρήτρα, που συνεπάγεται για τον τρίτο προσβολή στην ελευθερία δράσεώς του, βαίνει πέραν των περιορισμών που μπορούν να επιβληθούν στο πλαίσιο συμβάσεως αποκλειστικότητας ικανής να αποφύγει την απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1 της Συνθήκης.

15 Επιπλέον, αποκλείοντας τη δυνατότητα παράλληλων εισαγωγών, αυτή η υποχρέωση έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των δυνατοτήτων εφοδιασμού των μεταπωλητών και καταναλωτών που είναι εγκατεστημένοι στο παραχωρηθέν έδαφος.

16 Ακόμα κι αν υποτεθεί ότι οι μεταπωλητές και καταναλωτές, οι εγκατεστημένοι στο παραχωρηθέν έδαφος, έχουν πράγματι τις δυνατότητες — είτε επωφελούνται αυτών είτε όχι — να προμηθεύονται τα εν λόγω προϊόντα εντός της κοινής αγοράς, εκτός του κράτους του κατασκευαστή, η ανυπαρξία, λόγω του εν λόγω περιορισμού, παράλληλων εισαγωγών για σημαντική ποσότητα αυτών των προϊόντων, συνεπάγεται το ότι η συμφωνία αποκλειστικότητας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 του προαναφερθέντος κανονισμού.

17 Κατά συνέπεια, μία σύμβαση αποκλειστικής πωλήσεως συναφθείσα μεταξύ κατασκευαστή, εγκατεστημένου σε κράτος μέλος, και αποκλειστικού αντιπρόσωπου, εγκατεστημένου σε άλλο τμήμα της κοινής αγοράς, υπάγεται στο άρθρο 3 του κανονισμού 67/67/ΕΟΚ της Επιτροπής, εφόσον προβλέπει την υποχρέωση για τον κατασκευαστή να απαγορεύσει στους μεταπωλητές και καταναλωτές τους εγκατεστημένους στο κράτος του να εξάγουν οι ίδιοι μέσω τρίτων τα προϊόντα για τα οποία πρόκειται προς το παραχωρηθέν έδαφος και έχει ως αποτέλεσμα να καθιστά αδύνατο, για τους μεταπωλητές ή καταναλωτές τους εγκατεστημένους σ' αυτό το έδαφος, να αποκτήσουν σημαντική ποσότητα των εν λόγω προϊόντων, απευθείας από το κράτος του κατασκευαστή.

18 Μια τέτοια σύμβαση υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 3 του κανονισμού 67/67, ακόμα και αν οι μεταπωλητές ή καταναλωτές οι εγκατεστημένοι στο παραχωρηθέν έδαφος έχουν πράγματι τη δυνατότητα — είτε επωφελούνται αυτής είτε όχι — να αποκτούν τα αναφερόμενα στη σύμβαση προϊόντα στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, εκτός του κράτους του κατασκευαστή.

(παραλείπεται)

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε, με απόφαση της 18ης Φεβρουαρίου 1975, το Gerechtshof του Arnhem, αποφαίνεται:

1) **Σύμβαση αποκλειστικής πωλήσεως συναφθείσα μεταξύ κατασκευαστή, εγκατεστημένου σε κράτος μέλος, και αποκλειστικού αντιπρόσωπου, εγκατεστημένου σε άλλο τμήμα της κοινής αγοράς, υπάγεται στο άρθρο 3 του κανονισμού 67/67/ΕΟΚ της Επιτροπής, εφόσον προβλέπει την υποχρέωση για τον κατασκευαστή να απαγορεύσει στους μεταπωλητές και καταναλωτές τους εγκατεστημένους στο κράτος του να εξάγουν οι ίδιοι μέσω τρίτων τα προϊόντα για τα οποία πρόκειται προς το παραχωρηθέν έδαφος και έχει ως αποτέλεσμα να καθιστά αδύνατο, για τους μεταπωλητές ή καταναλωτές τους εγκατεστημένους σ' αυτό το έδαφος, να αποκτήσουν σημαντική ποσότητα των εν λόγω προϊόντων, απευθείας από το κράτος του κατασκευαστή.**

2) **Μια τέτοια σύμβαση υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 3 του κανονισμού 67/67, ακόμα και αν οι μεταπωλητές ή καταναλωτές οι εγκατεστημένοι στο παραχωρηθέν έδαφος έχουν πράγματι τη δυνατότητα — είτε επωφελούνται**

**αυτής είτε όχι — να αποκτούν τα αναφερόμενα στη σύμβαση προϊόντα στο εσωτερικό της κοινής αγοράς, εκτός του κράτους του κατασκευαστή.**

Lecourt Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner

Monaco Pescatore Kutscher

Sørensen O'Keeffe

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο την 1η Οκτωβρίου 1975.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο Πρόεδρος
R. Lecourt